

Basisonderwijs: “Parler en français n’est pas si simple”

Nieuws dinsdag 3 oktober 2017

In 2010 werden via nieuwe leerplannen de herziene eindtermen voor Frans van kracht in het basisonderwijs en in de eerste graad van het SO. In die nieuwe eindtermen was ‘leren communiceren’ het uitgangspunt. In het basisonderwijs stonden de mondelinge communicatieve vaardigheden centraal. Zes jaar later vond de inspectie dat het tijd was voor een stand van zaken.

De inspectie kwam tot de conclusie dat mondelinge communicatieve vaardigheden te weinig centraal staan in het onderwijsleerproces en dat leraren zich vooral focussen op schrijfvaardigheden, namelijk spelling en spraakkunst. In de media hebben jullie ongetwijfeld kunnen lezen dat vooral de taalvaardigheid en de taalkennis van het Frans van de onderwijzers een probleem vormt. Wij willen dit verhaal nuanceren aan de hand van nog andere vaststellingen van de inspectie:

- Leerkrachten basisonderwijs melden geregeld dat ze druk voelen vanuit het secundair onderwijs en van ouders. Die verwachten hoofdzakelijk dat de kinderen woordenschat en grammatica verwerven, woorden foutloos uit het hoofd kunnen schrijven, en woorden en zinnen zonder context kunnen vertalen.
- Leerkrachten geven aan dat de voorziene onderwijstijd voor het leergebied Frans vaak ontoereikend is om alle mondelinge en schriftelijke oefeningen te kunnen verwerken. Daarom opteren ze vaak voor opdrachten in hoeken- en contractwerk, en krijgen leerlingen ook huis- en studeerwerk voor het leergebied Frans. Mondelinge taalvaardigheid vraagt vooral veel oefentijd en is bijgevolg zeer tijdrovend.
- Vaak maken materiële omstandigheden zoals te grote klasgroepen of te kleine lokalen dat men minder inzet op mondelinge vaardigheden.
- Uit verschillende gesprekken met leerkrachten blijkt dat de evaluatie van spreken en mondelinge interactie moeilijk te organiseren is en zeer tijdsintensief verloopt.
- Na de introductie- en implementatiefase zijn de nascholingsessies voor het leerplan Frans afgenomen. Leraren die Franse les beginnen te geven in de derde graad van het basisonderwijs, moeten het leerplan vaak via zelfstudie en opzoekwerk onder de knie krijgen.
- Scholen ontwikkelen voor het leergebied Frans weinig initiatieven om binnen het lerarenteam te leren van elkaar. Dit leidt tot weinig gelijkgerichte afspraken op schoolniveau.

Als we deze punten in ogenschouw nemen, kunnen we alleen maar zeggen dat ook dit probleem verschillende oorzaken heeft en niet opgelost zal worden met één enkele maatregel (lees: vakleerkrachten voor het leergebied Frans in het basisonderwijs). Personeelsleden het recht geven om zich te professionaliseren waar ze zelf de noodzaak voelen en de klasgroepen in het basisonderwijs kleiner maken, dát zijn volgens ACOD Onderwijs al twee stappen in de goede richting.

De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in Onderwijsspiegel 2017, het jaarverslag van de inspectie. Je vindt het op de startpagina van onze website (www.acodonderwijs.be) bij de snelkoppelingen.

nancy.libert@acod.be